

บทที่ 3

กฎหมายเกี่ยวกับอายุความการฟ้องคดีอาชญากรรม การฟอกเงินและภาษีอากร ศึกษากรณีการกระทำความผิดเกี่ยวกับเด็ก

การฟอกเงินถือเป็นภัยคุกคามของประเทศชาติและยังสร้างความเสียหายให้กับประเทศไทย และบรรดานานาประเทศทั่วโลกเป็นอย่างมาก เนื่องจากสถานการณ์ปัจจุบันนี้โลกมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีจึงเป็นช่องทางให้แก่กลุ่มอาชญากรรมได้ใช้ประโยชน์จากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีในการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน โดยการใช้เล่ห์เหลี่ยมเพื่อปกปิดแหล่งที่มาของเงินที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายให้กลายเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นผลประโยชน์ที่มีมูลค่ามหาศาลจากการประกอบอาชญากรรม อีกทั้ง ยังเป็นภัยคุกคามกับเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของประเทศชาติ โดยเฉพาะการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีการจำหน่ายอย่างแพร่หลายมาสู่กลุ่มบุคคลที่เป็นเด็กและเยาวชนเพราะเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความเปราะบางง่ายต่อการถูกล่อลวง อันเป็นอาชญากรรมที่สร้างความเสียหายทางด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง และอนาคตของเด็กและเยาวชนให้กับนานาประเทศทั่วโลก

3.1 กฎหมายระหว่างประเทศ

กฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับอายุความการฟ้องคดีอาชญากรรม การฟอกเงิน และภาษีอากร
กรณีการกระทำความผิดเกี่ยวกับเด็กที่เกี่ยวข้อง มีดังต่อไปนี้

3.1.1 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989 (Convention on the Rights of the Child, 1989)¹

ส่วนที่ 1

ข้อ 1

เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งอนุสัญญานี้ เด็ก หมายถึง มนุษย์ทุกคนที่อายุต่ำกว่าสิบแปดปี เว้นแต่จะบรรลุนิติภาวะก่อนหน้านั้นตามกฎหมายที่ใช้บังคับแก่เด็กนั้น

¹ Ministry of Foreign Affairs. (2566). *อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://humanrights.mfa.go.th/upload/pdf/crct.pdf>. [2566, 19 ตุลาคม].

ข้อ 3

1. ในการกระทำทั้งปวงที่เกี่ยวกับเด็ก ไม่ว่าจะกระทำโดยสถาบันสังคมสงเคราะห์ของรัฐหรือเอกชนศัลยธรรม หน่วยงานฝ่ายบริหาร หรือองค์กรนิติบัญญัติ ผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นลำดับแรก

3. รัฐภาคีจะประกันว่า สถาบัน การบริการ และการอำนวยความสะดวกที่มีส่วนรับผิดชอบต่อการดูแลหรือการคุ้มครองเด็กนั้น จะเป็นไปตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้โดยหน่วยงานที่มีอำนาจ โดยเฉพาะในด้านความปลอดภัยสุขภาพ และในเรื่องจำนวนและความเหมาะสมของเจ้าหน้าที่ ตลอดจนการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ

ข้อ 19

1. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ด้านนิติบัญญัติ บริหาร สังคมและการศึกษา ในอันที่จะคุ้มครองเด็กจากรูปแบบทั้งปวงของความรุนแรง ทั้งทางร่างกายและจิต การทำร้ายหรือการกระทำอันมิชอบ การทอดทิ้งหรือการปฏิบัติโดยประมาท การปฏิบัติที่ผิดหรือการแสวงประโยชน์ รวมถึงการกระทำอันมิชอบทางเพศขณะอยู่ในความดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองตามกฎหมาย หรือบุคคลอื่นใดซึ่งเด็กนั้นอยู่ในความดูแล

2. ตามแต่จะเหมาะสม มาตรการคุ้มครองเช่นว่านี้ ควรรวมถึง กระบวนการที่มีประสิทธิผล สำหรับการจัดตั้งแผนงานทางสังคมในอันที่จะให้การสนับสนุนที่จำเป็นแก่เด็กและบุคคลซึ่งเด็กนั้นอยู่ในความดูแลตลอดจนกระบวนการที่มีประสิทธิผลสำหรับการป้องกันในรูปแบบอื่นและให้มีการระบุน การรายงานการส่งเรื่องเพื่อพิจารณา การสืบสวน การปฏิบัติและการติดตามเรื่องของกรณีการปฏิบัติที่ผิดต่อเด็กตามที่ระบุนมาแล้วข้างต้นและในกรณีที่เหมาะสมให้ทางตุลาการเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

ข้อ 33

รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง รวมทั้งมาตรการทางนิติบัญญัติ บริหาร สังคม แลทางการศึกษาที่จะคุ้มครองเด็กจากการใช้โดยผิดกฎหมายซึ่งยาเสพติด รวมทั้งสารที่มีพิษต่อจิตประสาทอื่น ๆ ที่ได้นิยามไว้ในสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องและที่จะป้องกันการใช้เด็กเพื่อการผลิต และค้าโดยผิดกฎหมายซึ่งสารเช่นว่านั้น

ข้อ 36

รัฐภาคีจะคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงประโยชน์ในทุกรูปแบบอื่นทั้งหมดที่เป็นผลร้ายต่อสวัสดิภาพของเด็กไม่ว่าในด้านใด

3.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดคดีอาชญากรรม การฟอกเงิน และภาษีอากรตามกฎหมายต่างประเทศ

สำหรับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับกฎหมายต่างประเทศในงานวิจัยนี้ ผู้ศึกษาจะกล่าวถึงมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดต่อกฎหมายฟอกเงินและกฎหมายภาษีอากร

3.2.1 มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดต่อกฎหมายฟอกเงินของสหรัฐอเมริกา

1) สหรัฐเม็กซิโก

สหรัฐอเมริกาได้นำมาดำเนินการกำหนดให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงินเป็นความผิดทางอาญา โดยมีหลักการพิจารณาเฉพาะความผิดทางอาญาที่ร้ายแรง (Serious Crimes) เท่านั้น ในการนำมากำหนดให้เป็นความผิดมูลฐาน โดยบุคคลธรรมดาจะต้องมีความรับผิดชอบทั้งทางแพ่งและทางอาญา ส่วนนิติบุคคลมีความรับผิดชอบแต่เพียงอย่างเดียว²

Article 400 Bis แห่งประมวลกฎหมายอาญา (The Criminal Code) ได้บัญญัติเกี่ยวกับความผิดฐานฟอกเงินว่า ความผิดฐานฟอกเงินกระทำโดยบุคคลใดก็ตาม ไม่ว่าจะกระทำการเองหรืออาศัยบุคคลอื่นได้มา จำหน่ายไป จัดการ ดูแล แลกเปลี่ยน ให้ความปลอดภัย ลงทุน ขนย้าย หรือโอนภายในอาณาเขตของประเทศ ไปยังอาณาเขตต่างประเทศ หรือในทางกลับกัน ซึ่งทรัพย์สินหรือทรัพย์สินชนิดใดก็ตาม โดยรู้อยู่แล้วว่าสิ่งนั้นเป็นรายได้จากการกระทำผิดกฎหมาย โดยมีวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(1) เพื่อปกปิดหรือพยายามที่จะปกปิด

(2) เพื่อปกปิดหรือกีดขวางข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งกำเนิด สถานที่ตั้ง จุดหมายปลายทาง หรือความเป็นเจ้าของทรัพย์สิน หรือทรัพย์สิน หรือ

(3) สนับสนุนการกระทำผิดกฎหมาย

ผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินจะได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ 5 - 15 ปี และปรับในอัตราค่าจ้างรายวันขั้นต่ำของรัฐบาลกลาง (MDW) เป็นจำนวน 1,000 - 5,000 วัน

นอกจากนี้ กฎหมายของรัฐบาลกลางในการป้องกันและระงับการฟอกเงินและรายได้ ซึ่งมีที่มาจากสิ่งที่ผิดกฎหมาย (Ley Federal para la Prevencion e Identificacion de Operaciones con Recursos de Procedencia Illicita) ได้กำหนดให้กิจกรรมดังที่จะกล่าวต่อไปนี้ ถือเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยและเป็นกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่อการฟอกเงิน “Vulnerable” และมีความน่าสงสัย จึงต้องอยู่ภายใต้การตรวจสอบด้วยการกำกับดูแล

² Dennis Cox. (2014). *Handbook of Anti Money Laundering*. United State: Wiley. pp.552-553.

(1) กิจกรรมทั้งหมดซึ่งกระทำโดยสถาบันการเงิน “FIs” ในนามหรือบัญชีของลูกค้า และ

(2) กิจกรรมบางประการซึ่งกระทำโดยบุคคลธรรมดาหรือองค์กร นอกเหนือจากสถาบันการเงิน หรือที่เรียกว่า ผู้ประกอบอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงิน “NFIs” ซึ่งมีมูลค่าทางการเงินเกินกว่าเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

โดยผู้ซึ่งมีหน้าที่รายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย มีทั้งสถาบันการเงิน และผู้ประกอบอาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน ซึ่งมีหน้าที่ดังต่อไปนี้³

- (1) ระบุทราบและตรวจสอบยืนยันตัวตนของลูกค้า
- (2) เมื่อมีการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ต้องระบุทราบตัวตนและยืนยันกิจกรรมหรือธุรกิจของลูกค้า
- (3) ระบุทราบตัวตนของผู้รับผลประโยชน์สูงสุดของธุรกรรมหรือเจ้าของผู้รับประโยชน์ของลูกค้า
- (4) เก็บรักษาเอกสารทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย รวมถึงเอกสารที่ระบุทราบตัวตนของลูกค้าหรือผู้รับผลประโยชน์เป็นเวลา 5 ปี (สำหรับผู้ประกอบอาชีพที่มีใช้สถาบันการเงิน) หรือ 10 ปี (สำหรับสถาบันการเงิน)
- (5) ให้ความร่วมมือกับการตรวจสอบโดยกระทรวงการคลัง

สรุปได้ว่า สหรัฐเม็กซิโก มีการกำหนดให้การกระทำความผิดฐานการฟอกเงินเป็นความผิดอย่างหนึ่งตามกฎหมายอาญา โดยสหรัฐเม็กซิโกจะไม่มีกำหนดลักษณะของความผิดมูลฐานไว้เป็นกรณีอย่างชัดเจนเช่นเดียวกับกฎหมายฟอกเงินของประเทศไทย แต่เฉพาะการกระทำที่เป็นความผิดอาญาร้ายแรง (serious crimes) เท่านั้น โดยบุคคลธรรมดาจะต้องมีความรับผิดชอบทั้งทางแพ่งและทางอาญา ส่วนนิติบุคคลมีความรับผิดชอบแต่เพียงอย่างเดียว

3.2.2 มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานหลีกเลี่ยงภาษีอากร ตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐฝรั่งเศส

1) สหรัฐอเมริกา

งานวิจัยฉบับนี้ ผู้ศึกษาได้มีการค้นคว้าศึกษาเกี่ยวกับมาตรการบังคับทางกฎหมายภาษีอากรของสหรัฐอเมริกาในเรื่องของความรับผิดชอบทางอาญาโดยนำมาใช้พิจารณาเปรียบเทียบกับมาตรการบังคับทางกฎหมายภาษีอากรของประเทศไทยตามประมวลรัษฎากร

³ Joey Shabot. (2012). *Mexico 'S Anti-Money Laundering Law*. Israel: A Look Inside. p.11.

โดยสหรัฐอเมริกาได้มีการนำบทบัญญัติของความรับผิดชอบทางอาญาของประมวลกฎหมายอาญามาเป็นมาตรการบังคับกับผู้ที่ทำให้เกิดความผิดเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรในความผิดฐานหลีกเลี่ยงภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรแห่งสหรัฐอเมริกา (Internal Revenue Code หรือ IRC) และมีการนำหลักการของเรื่องเจตนากระทำความผิดมาพิจารณาเป็นองค์ประกอบภายในของการกระทำความผิดฐานหลีกเลี่ยงภาษีอากร ความผิดฐานหลีกเลี่ยงภาษีอากรเป็นความรับผิดชอบทางอาญามีการบัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากรแห่งสหรัฐอเมริกาว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับภาษีเงินได้

ความรับผิดชอบหลีกเลี่ยงภาษีอากรนั้นมีการกำหนดประเภทและระดับความรับผิดชอบตามลักษณะของการกระทำความผิดแต่ละประเภทไว้อย่างชัดเจน โดยมีหลักการสำคัญอยู่ 5 มาตรา⁴ คือ มาตรา 7201 มาตรา 7202 มาตรา 7203 มาตรา 7206 และมาตรา 7207 ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

(1) มาตรา 7201 ความผิดฐานพยายามกระทำการหลีกเลี่ยงการชำระภาษี ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 100,000 ดอลลาร์สหรัฐ สำหรับบุคคลธรรมดา หรือปรับไม่เกิน 500,000 ดอลลาร์สหรัฐ สำหรับนิติบุคคล หรือจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ (โดยรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีด้วย)

(2) มาตรา 7202 ความผิดฐานละเลยในการรวบรวมและเก็บภาษี ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ (โดยรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีด้วย)

(3) มาตรา 7203 ความรับผิดชอบละเลยในการยื่นแบบแสดงรายการ ข้อมูล การจัดหาหรือการชำระภาษี ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 25,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ (โดยรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีด้วย)

หากการกระทำความผิดฐานนี้ เป็นการกระทำโดยมีเจตนาร่วมด้วย ระวางโทษจำคุกจาก 1 ปีจะเปลี่ยนเป็น 5 ปี

(4) มาตรา 7206 ความผิดฐานฉ้อโกงและการแจ้งความเท็จ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 100,000 ดอลลาร์สหรัฐ สำหรับบุคคลธรรมดา หรือปรับไม่เกิน 500,000 ดอลลาร์สหรัฐ สำหรับนิติบุคคล หรือจำคุกไม่เกิน 5 ปีหรือทั้งจำทั้งปรับ (โดยรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีด้วย)

⁴ กัทธานิชฐ์ ทิพย์สุวรรณ. (2564). *ปัญหาการบังคับใช้มาตรา 37 และมาตรา 37 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายการเงินและการภาษีอากร, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 21-28.

(5) มาตรา 7207 ความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จหรือการยื่นเอกสารเท็จเพื่อการฉ้อโกง ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 100,000 ดอลลาร์สหรัฐ สำหรับบุคคลธรรมดา หรือปรับไม่เกิน 500,000 ดอลลาร์สหรัฐ สำหรับนิติบุคคล หรือจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

2) สาธารณรัฐฝรั่งเศส

ประมวลรัษฎากรฝรั่งเศส (Code general des Impôts: CGI) หรือที่เรียกว่า The French General Tax Code ซึ่งบทบัญญัตินี้มีการประกาศใช้เมื่อวันที่ 6 เมษายน ค.ศ. 1950 และได้ทำการแก้ไขปรับปรุงครั้งล่าสุดในวันที่ 1 เมษายน ค.ศ. 2022 ในเรื่องเกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานหลอกลวงหรือพยายามหลอกลวงภาษีอากรซึ่งเป็นบทบัญญัติในประมวลรัษฎากรฝรั่งเศส โดยมีการกำหนดเงื่อนไขในเรื่องของเหตุแห่งการเพิ่มโทษ⁵ ไว้ด้วยกัน 2 มาตรา คือ

(1) มาตรา 1741 วรรคหนึ่ง ความผิดฐานหลบเลี่ยงภาษีโดยฉ้อโกง หรือพยายามหลบเลี่ยงการเสียภาษีโดยฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุก 5 ปี และปรับ 500,000 ยูโร

ค่าปรับอาจเพิ่มขึ้นจากเดิมเป็นสองเท่าของเงินที่ได้จากการกระทำความผิด

มาตรา 1741 วรรคสอง ถ้าความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำในลักษณะดังต่อไปนี้

(1) มีการเปิดบัญชีที่เปิดอยู่หรือมีการทำสัญญาเกี่ยวกับองค์กรที่จัดตั้งขึ้นระหว่างประเทศ

(2) มีการแทรกแซงของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลหรือองค์กร ทรัสต์ หรือสถาบันที่เทียบเคียงได้ ซึ่งจัดตั้งขึ้นในต่างประเทศ

(3) การใช้ข้อมูลประจำตัวที่เป็นเท็จหรือเอกสารเท็จหรือการปลอมแปลงอื่นใด

(4) การใช้ภูมิปัญญาในการเสียภาษีปลอมทั้งในและต่างประเทศ

(5) การกระทำที่ได้สมมติหรือจัดทำขึ้นโดยบุคคลหรือโดยการแทรกแซงของนิติบุคคลต้องระวางโทษเพิ่มจากเดิมเป็น 7 ปี และปรับ 3,000,000 ยูโร

(2) มาตรา 1771 ความผิดฐานไม่ชำระภาษีเงินได้ ต้องระวางโทษจำคุก 5 ปี และปรับ 9,000 ยูโร

จากมาตรการทางกฎหมายที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การบังคับใช้มาตรการเกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานหลอกลวงหรือพยายามหลอกลวงภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรไทยกับมาตรการในการบังคับใช้แห่งประมวลรัษฎากรสหรัฐอเมริกาและประมวลรัษฎากรฝรั่งเศสมีการกำหนดมาตรการความรับผิดทางอาญาที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ซึ่งประมวลรัษฎากรไทยไม่มีการบัญญัติหลักเกณฑ์และมาตรการทางกฎหมายโดยการแบ่งประเภทของการกระทำความผิดและ

⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 28-29.

ความรับผิดชอบทางอาญาไว้อย่างชัดเจนและครอบคลุมเหมือนกับประมวลรัษฎากรของสหรัฐอเมริกา และไม่มีกำหนัดเงื่อนไขในเรื่องของเหตุแห่งการเพิ่มโทษสำหรับกรณีที่เป็นการกระทำอันเป็นเหตุฉกรรจ์ ดังเช่นประมวลรัษฎากรฝรั่งเศส

3.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดคดีอาเสพติด การฟอกเงิน และภาษีอากรตามกฎหมายไทย

การกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและการฟอกเงินยังเป็นการกระทำที่ส่งผลสืบเนื่องต่อไปสู่การกระทำผิดเกี่ยวกับภาษีอากร เนื่องจากประมวลรัษฎากรมิได้บัญญัติว่าเงินได้ของผู้มีเงินได้ซึ่งมีหน้าที่ในการเสียภาษีจะต้องเป็นเงินได้ที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น แม้เป็นเงินได้ที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมายซึ่งเป็นเงินได้ที่ได้มาจากการกระทำโดยทุจริต หรือจะเป็นเงินได้ที่ได้มาจากการประกอบอาชญากรรมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้มีเงินได้ดังกล่าวนี้ก็อยู่ในฐานะของผู้มีเงินได้ซึ่งมีหน้าที่ในการเสียภาษีเช่นเดียวกับประชาชนผู้มีเงินได้จากการประกอบอาชีพที่สุจริต เพราะประมวลรัษฎากรมิได้มีวัตถุประสงค์ที่กำหนดให้การเสียภาษีอากรเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการกระทำของบุคคลที่มีพฤติกรรมอันเป็นการกระทำที่ผิดต่อกฎหมาย อาจกล่าวได้ว่าการเรียกเก็บภาษีอากรจากผู้มีเงินได้ที่ได้มาจากการกระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมายเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดเพิ่มเติมนอกเหนือจากการรับโทษทางอาญาที่จะต้องได้รับ ซึ่งถือได้ว่าเป็นอีกหนึ่งมาตรการที่เป็นการช่วยในการป้องกันปราบปรามและยับยั้งการกระทำที่เป็นการกระทำที่เป็นความผิดต่อกฎหมาย โดยข้อเท็จจริงที่กล่าวมาข้างต้นนี้ได้มีการรับรองและคุ้มครองตามหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ด้วยเช่นกัน

3.3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้มีการกำหนดแนวทางการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและพัฒนาการออกกฎหมายของประเทศไทย ซึ่งเป็นหลักการใหม่ที่เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกโดยมีหลักเกณฑ์สำคัญในการพิจารณา⁶ ดังนี้

- 1) กฎหมายที่จะตราออกมาใช้บังคับต้องเป็นกฎหมายที่มีความจำเป็น
- 2) ส่วนกฎหมายที่ไม่มีความจำเป็นต้องมีการแก้ไขหรือยกเลิก
- 3) ประชาชนต้องเข้าถึงกฎหมายได้สะดวก

⁶ The 101.world. (2566). การแก้ปัญหากฎหมายอาญาที่ไม่จำเป็นด้วยการออกกฎหมายที่ไม่จำเป็น. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.the101.world/thai-norm-overcriminalization/>. [2566, 4 ตุลาคม].

4) ก่อนการตรากฎหมายต้องวิเคราะห์ผลกระทบกฎหมายนั้นและฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

5) ต้องมีการทบทวนกฎหมายที่บังคับใช้ดูว่ายังสอดคล้องกับสถานการณ์หรือไม่ เพื่อปรับปรุงแก้ไข

6) ต้องมีการตรากฎหมายอาญาเฉพาะกรณีที่เป็นความผิดร้ายแรง

หลักการที่กล่าวมานี้ เป็นหลักการที่มีการนำมาบัญญัติไว้ตามมาตรา 26⁷ และมาตรา 77⁸ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560⁹ ซึ่งเป็นหลักการที่ทำให้การคุ้มครองการกระทำที่เป็นการตัดทอนหรือจำกัดสิทธิต่าง ๆ ของบุคคลนั้นไม่อาจจะกระทำได้ ดังนั้น การตรากฎหมายที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิบุคคลนั้น ต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบและต้องเป็นไปตามความเหมาะสมเท่าที่จำเป็น ไม่เป็นการเพิ่มภาระหรือมีผลต่อการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลจนเกินสมควรแก่เหตุและเป็นการแสดงเจตนาของผลแห่งการบังคับใช้กฎหมายที่จะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงและยกเลิกกฎหมายให้สอดคล้องเหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์ของสังคมอันเป็นปัจจุบัน และมีการตรากฎหมายเท่าที่จำเป็น โดยการตรากฎหมายนั้นจะต้องไม่มีผลที่เป็นอุปสรรคขัดขวางการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้มีการวางหลักการที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการภาษีอากรไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 50 (9)¹⁰

มาตรา 62 วรรคหนึ่ง¹¹

อันเป็นหลักการที่กำหนดให้การเสียภาษีเป็นหน้าที่ของบุคคลผู้เป็นพลเมืองของประเทศ ซึ่งภาษีอากรถือเป็นรายได้หลักของรัฐในการนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการงานของรัฐ ในส่วนที่เป็นประโยชน์สาธารณะและส่วนที่เป็น โครงสร้างพื้นฐานของประเทศ โดยรัฐจะต้องดำเนินการบริหารจัดการภาษีอากรอย่างเคร่งครัดเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคม

การใช้อำนาจปกครองของรัฐตามกฎหมายเกณฑ์ระเบียบแบบแผนของรัฐธรรมนูญต้องเป็นการใช้อำนาจโดยให้การรับรองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ซึ่งรวมถึงเด็กและเยาวชนอันเป็นบุคคล

⁷ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 26.

⁸ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 77.

⁹ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2566). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://www.krisdika.go.th/constitution_of_the_kingdom_of_thailand. [2566, 2 พฤศจิกายน].

¹⁰ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 50 (9).

¹¹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 62 วรรคหนึ่ง.

ผู้อยู่ในฐานะของปวงชนชาวไทยที่พึงควรได้รับการรับรองคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน ตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ก็ได้บัญญัติหลักการรับรองสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชนไว้ อีกทั้ง ยังมีหลักการดังกล่าวกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พุทธศักราช 2546 อีกด้วยซึ่งมีหลักการดังกล่าวต่อไปนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560¹²

มาตรา 4 วรรคหนึ่งและวรรคสอง¹³

มาตรา 5 วรรคหนึ่ง¹⁴

มาตรา 25 วรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่¹⁵

มาตรา 27 วรรคหนึ่ง วรรคสาม และวรรคสี่¹⁶

มาตรา 54 วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคห้า¹⁷

มาตรา 258¹⁸

นอกจากการคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนจะมีการกล่าวรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 แล้ว ยังมีการคุ้มครองสิทธิเด็ก

3.3.2 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พุทธศักราช 2546¹⁹

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส

มาตรา 23 ผู้ปกครองต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนตามสมควรแก่ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น

¹² สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2566). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://www.krisdika.go.th/constitution_of_the_kingdom_of_thailand. [2566, 2 พฤศจิกายน].

¹³ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 4 วรรคหนึ่งและวรรคสอง.

¹⁴ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 5 วรรคหนึ่ง.

¹⁵ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 25 วรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่.

¹⁶ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 27 วรรคหนึ่ง วรรคสาม และวรรคสี่.

¹⁷ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 54 วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคห้า.

¹⁸ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 258.

¹⁹ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. (2566). *พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://dep.go.th/images/uploads/Downloads/pdf/888_08.pdf. [2566, 2 พฤศจิกายน].

แต่ทั้งนี้ต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำตามที่กำหนดในกฎกระทรวงและต้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนมิให้ตกอยู่ในภาวะอันน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ

โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้มีการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและพัฒนาการออกกฎหมายของประเทศไทย ซึ่งเป็นหลักการใหม่ที่เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกโดยมีหลักเกณฑ์สำคัญในการพิจารณา²⁰ ดังนี้

- 1) กฎหมายที่จะตราออกมาใช้บังคับต้องเป็นกฎหมายที่มีความจำเป็น
- 2) ส่วนกฎหมายที่ไม่มีความจำเป็นต้องมีการแก้ไขหรือยกเลิก
- 3) ประชาชนต้องเข้าถึงกฎหมายได้สะดวก
- 4) ก่อนการตรากฎหมายต้องวิเคราะห์ผลกระทบกฎหมายนั้นและฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
- 5) ต้องมีการทบทวนกฎหมายที่บังคับใช้อยู่แล้วยังสอดคล้องกับสถานการณ์หรือไม่เพื่อปรับปรุงแก้ไข
- 6) ต้องมีการตรากฎหมายอาญาเฉพาะกรณีที่เป็นความผิดร้ายแรง

หลักการที่กล่าวมานี้เป็นหลักการที่มีการนำมาบัญญัติไว้ใน มาตรา 26²¹ และมาตรา 77²² ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นหลักการที่ให้การคุ้มครองการกระทำที่เป็นการตัดทอนหรือจำกัดสิทธิต่าง ๆ ของบุคคลนั้น ไม่อาจจะกระทำได้ ดังนั้น การตรากฎหมายที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิบุคคลนั้น ต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบและต้องเป็นไปตามความเหมาะสมเท่าที่จำเป็น ไม่เป็นการเพิ่มภาระหรือมีผลต่อการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลจนเกินสมควรแก่เหตุซึ่งสอดคล้องกับหลักการแห่งการตราพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พุทธศักราช 2564 เพื่อเป็นการกำหนดให้มีมาตรการสำหรับการป้องกันและปราบปรามปัญหาการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพและเป็นระบบเท่าทันกับสถานการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

3.3.3 กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

เนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นการกระทำโดยกลุ่มอาชญากรที่มีการสร้างเครือข่ายและอิทธิพลอำนาจทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นการกระทำความผิดที่สร้างปัญหาและความเสียหายให้กับประเทศชาติเป็นอย่างมาก ประกอบกับยาเสพติดเป็นสิ่งที่เคลื่อนย้ายทำลายได้

²⁰ The 101.world. (2566). การแก้ปัญหากฎหมายอาญาที่ไม่จำเป็นด้วยการออกกฎหมายที่ไม่จำเป็น. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.the101.world/thai-norm-overcriminalization/>. [2566, 4 ตุลาคม].

²¹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 26.

²² รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 77.

ง่ายจึงเป็นการยากแก่การปราบปรามและจับกุมผู้ที่กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมายเพราะเป็นการกระทำความผิดที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการกระทำความผิดอาญาทั่วไป สำหรับประเทศไทยนั้นได้มีตราพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พุทธศักราช 2564 ซึ่งเป็นการกำหนดให้มีมาตรการสำหรับการป้องกันและปราบปรามปัญหาการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ อีกทั้ง เพื่อให้เกิดการประสานงานในการทำงานร่วมกันของภาครัฐ เอกชน และหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันปราบปรามการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับในรูปแบบของการกระทำที่เป็นองค์รอาชญากรรมอันเป็นภัยร้ายแรงที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศชาติ รวมถึงการป้องกันการกระทำซึ่งเป็นการสนับสนุนช่วยเหลือการกระทำความผิดซึ่งประเทศไทยได้มีการยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด สารระเหย และการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พุทธศักราช 2564²³

โดยมีการประกาศใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พุทธศักราช 2564 แทนกฎหมายที่มีการยกเลิกดังที่กล่าวไว้ด้วยเหตุผลและความจำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดมาตรการป้องกันปราบปรามในการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งเพื่อให้เป็นการยกระดับในการร่วมกันทำงานระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้เกิดการบูรณาการในการทำงานร่วมกันที่เป็นประโยชน์ต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม อีกทั้ง ให้มีผลสืบเนื่องต่อการปราบปรามการกระทำความผิดในรูปแบบขององค์รอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ซึ่งถือว่าเป็นอาชญากรรมที่เป็นภัยร้ายแรงต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรและเพื่อเป็นการป้องกันการกระทำที่มีผลเป็นการสนับสนุนการกระทำความผิดในด้านต่าง ๆ ขององค์รอาชญากรรมดังกล่าวด้วย การตราพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พุทธศักราช 2564 และประมวลกฎหมายยาเสพติด พุทธศักราช 2564 จึงมีเงื่อนไขที่สอดคล้องกับบทบัญญัติของมาตรา 26 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งตามประมวลกฎหมายยาเสพติด พุทธศักราช 2564 มีการบัญญัติบทกำหนดโทษเกี่ยวกับการผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษ โดยงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาตามประมวลกฎหมายยาเสพติดในเรื่องที่เกี่ยวกับการจำหน่ายยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ประเภท 2 และประเภท 5 แก่บุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปี ดังจะกล่าวต่อไปนี้

²³ พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พุทธศักราช 2564. มาตรา 4.

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พุทธศักราช 2564²⁴

มาตรา 145 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ความผิดฐานผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท”

วรรคสอง บัญญัติว่า “ความผิดฐานผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ซึ่งเป็นการกระทำ ดังต่อไปนี้

- (1) การกระทำเพื่อการค้า
- (2) การก่อให้เกิดการแพร่กระจายในกลุ่มประชาชน
- (3) การจำหน่ายแก่บุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปี
- (4) การจำหน่ายในบริเวณสถานศึกษา สถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนาของหมู่ชนใด หรือสถานที่ราชการ
- (5) การกระทำโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย
- (6) การกระทำโดยมีอาวุธหรือใช้อาวุธ

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสองล้านบาท”

มาตรา 146 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ความผิดฐานผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษประเภท 2 หรือประเภท 4 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท”

วรรคสอง บัญญัติว่า “ความผิดฐานผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษประเภท 2 ซึ่งเป็นการกระทำ ดังต่อไปนี้

- (1) การกระทำเพื่อการค้า
- (2) การก่อให้เกิดการแพร่กระจายในกลุ่มประชาชน
- (3) การจำหน่ายแก่บุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปี
- (4) การจำหน่ายในบริเวณสถานศึกษา สถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนาของหมู่ชนใด หรือสถานที่ราชการ
- (5) การกระทำโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย
- (6) การกระทำโดยมีอาวุธหรือใช้อาวุธ

²⁴ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2566). *พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พุทธศักราช 2564*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2564/A/073/T_0001.PDF. [2566, 2 พฤศจิกายน].

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านห้าแสนบาท”

มาตรา 148 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ความผิดฐานผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษประเภท 5 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินห้าแสนบาท”

วรรคสอง บัญญัติว่า “ความผิดฐานผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษประเภท 5 ซึ่งเป็นการกระทำ ดังต่อไปนี้

- (1) การกระทำเพื่อการค้า
- (2) การก่อให้เกิดการแพร่กระจายในกลุ่มประชาชน
- (3) การจำหน่ายแก่บุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปี
- (4) การจำหน่ายในบริเวณสถานศึกษา สถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนาของหมู่ชนใด หรือสถานที่ราชการ
- (5) การกระทำโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย
- (6) การกระทำโดยมีอาวุธหรือใช้อาวุธ

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านห้าแสนบาท”

เมื่อเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พุทธศักราช 2522 ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ประเภท 2 และประเภท 5 นั้น จะเห็นได้ว่าตามพระราชบัญญัตินี้ไม่มีบทกำหนดโทษเกี่ยวกับการกระทำความผิดแก่บุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปี ดังจะกล่าวต่อไปนี้

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พุทธศักราช 2522²⁵

มาตรา 65 วรรคหนึ่ง, วรรคสอง, วรรคสาม และวรรคสี่²⁶

มาตรา 66 วรรคหนึ่ง, วรรคสอง และวรรคสาม²⁷

มาตรา 68 วรรคหนึ่งและวรรคสอง²⁸

²⁵ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2566). *พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พุทธศักราช 2522*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://web.krisdika.go.th.pdf>. [2566, 4 พฤศจิกายน].

²⁶ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พุทธศักราช 2522. มาตรา 65 วรรคหนึ่ง, วรรคสอง, วรรคสาม และวรรคสี่.

²⁷ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พุทธศักราช 2522. มาตรา 66 วรรคหนึ่ง, วรรคสอง และวรรคสาม.

²⁸ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พุทธศักราช 2522. มาตรา 68 วรรคหนึ่งและวรรคสอง.

มาตรา 69 วรรคหนึ่ง, วรรคสอง, วรรคสาม และวรรคสี่²⁹

มาตรา 75 วรรคหนึ่ง, วรรคสอง และวรรคสาม³⁰

มาตรา 76/1 วรรคหนึ่ง, วรรคสอง, วรรคสาม และวรรคสี่³¹

จากการศึกษากฎหมายเกี่ยวกับประมวลกฎหมายยาเสพติด พุทธศักราช 2564 ดังที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการฟ้องคดีเกี่ยวกับการจำหน่ายยาเสพติดประเภท 1 ประเภท 2 และประเภท 5 ซึ่งเป็นการกระทำความผิดแก่บุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปีนั้น มีอายุความการฟ้องคดีทั้ง 15 ปี และ 20 ปี ที่มีความแตกต่างกัน

3.3.4 กฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงิน

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พุทธศักราช 2542³²

ประเทศไทยได้มีการตรากฎหมายขึ้นมาบังคับใช้เกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานฟอกเงินฉบับแรก คือ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พุทธศักราช 2542 โดยการนำต้นฉบับกฎหมายขององค์การสหประชาชาติ (UN Model Law) มาเป็นหลักการในการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินของไทย ตัวอย่างเช่น มาตรา 5 ในเรื่องการกำหนดองค์ประกอบของความผิดฐานฟอกเงินมีการนำหลักการมาจาก Article 20 ของ UN Model Law และประเทศไทยได้มีการนำหลักการของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วย การต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ. 1988 (Vienna Convention) มาบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติด้วย เช่น การกำหนดให้การฟอกเงินถือเป็นการกระทำความผิดอาญา เป็นต้น

โดยกฎหมายฟอกเงินของประเทศไทย ได้มีการกำหนดความผิดมูลฐานที่เป็นการฟอกเงินไว้อย่างชัดเจน เพื่อเป็นหลักการในการคุ้มครองผู้บริโภคจากการถูกกลั่นแกล้งโดยไม่เป็นธรรมซึ่งมีการกำหนดความผิดมูลฐานไว้ 7 ฐานความผิด

ภายหลังกฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินของไทยได้แก้ไขเพิ่มเติมความผิดที่เป็นมูลฐานอีกหลายฉบับจนมาถึงครั้งล่าสุด ที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2558 โดยการกำหนดให้มีความผิดมูลฐานไว้ใน

²⁹ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พุทธศักราช 2522. มาตรา 69 วรรคหนึ่ง, วรรคสอง, วรรคสาม และวรรคสี่.

³⁰ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พุทธศักราช 2522. มาตรา 75 วรรคหนึ่ง, วรรคสอง และวรรคสาม.

³¹ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พุทธศักราช 2522. มาตรา 76/1 วรรคหนึ่ง, วรรคสอง, วรรคสาม และวรรคสี่.

³² สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2566). *พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พุทธศักราช 2542*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://web.krisdika.go.th.pdf>. [2566, 4 พฤศจิกายน].

พระราชบัญญัตินี้จำนวน 21 มวลฐาน³³ ซึ่งมีการกำหนดความผิดมูลฐานการฟอกเงินเกี่ยวกับคดียาเสพติดไว้ ดังนี้

มาตรา 3 (1) ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดหรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามรู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ทั้งนี้ การกระทำที่จะเป็นความผิดฐานฟอกเงินตามกฎหมายฟอกเงินและกฎหมายอื่นที่มีการกำหนดให้เป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัตินี้ จะต้องปรากฏว่าเป็นการกระทำตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 5³⁴ จึงจะถือว่าเป็นการกระทำที่ครบองค์ประกอบของความผิดฐานฟอกเงิน

โดยพระราชบัญญัตินี้ได้มีการกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ที่กระทำความผิดฐานฟอกเงินซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาไว้ใน มาตรา 60 ดังนี้

มาตรา 60 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

โดยจะเห็นได้ว่า ตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่มีบทบัญญัติสำหรับการลงโทษผู้ที่กระทำความผิดฐานฟอกเงินเกี่ยวกับยาเสพติดที่กระทำแก่เด็ก ซึ่งต่างจากประมวลกฎหมายยาเสพติด พุทธศักราช 2564 ที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจำหน่ายยาเสพติดให้โทษที่กระทำแก่บุคคลอายุไม่เกิน 18 ปี ดังนั้น บทบัญญัติของกฎหมายทั้งสองฉบับนี้ที่เป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับการจำหน่ายยาเสพติดให้โทษเช่นเดียวกันแต่ไม่มีความสอดคล้องกันในการกำหนดบทบัญญัติของกฎหมาย

3.3.5 กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร

พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พุทธศักราช 2481³⁵

ตามพระราชบัญญัตินี้ได้มีการกำหนดความรับผิดทางกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำที่เป็น การหลีกเลี่ยงภาษีอากรไว้ในประมวลรัษฎากรสำหรับผู้ที่กระทำความผิดฐานหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงภาษีอากรด้วยการแสดงเท็จหรือข้อ โกงและความผิดฐานหลีกเลี่ยงภาษีอากรด้วยการไม่ยื่นรายการซึ่งมีความรับผิดทั้งทางแพ่งและทางอาญา โดยงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ ความรับผิดทางอาญา

³³ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542. มาตรา 3.

³⁴ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542. มาตรา 5.

³⁵ กรมสรรพสามิต. (2562). *พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พุทธศักราช 2481*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://webdev.excise.go.th.pdf>. [2566, 4 พฤศจิกายน].

ความผิดฐานหลีกเลียงภาษีอากรกรณีที่เป็นกรกระทำโดยการแจ้งความเท็จ การให้ถ้อยคำเท็จ การตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จ และการนำพยานหลักฐานอันเป็นเท็จมาแสดง คือ การยื่นยื่นข้อเท็จจริงที่ไม่ถูกต้องตรงกับความจริงทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วน ซึ่งอาจเป็นการแสดงความเท็จด้วยทางวาจา ลายลักษณ์อักษร หรือทำทางกิริยาที่สื่อความหมายถึงการแสดงข้อความเป็นเท็จ อันมีลักษณะเป็นการยื่นยื่นข้อเท็จจริงในปัจจุบันหรือคิดที่เป็นเท็จ ส่วนความผิดฐานหลีกเลียงหรือพยายามหลีกเลียงการเสียภาษีอากรหรือขอคืนภาษีอากร ซึ่งกระทำโดยความเท็จ โดยน้อ โกงหรืออุบาย หรือโดยวิธีการอื่นใดทำนองเดียวกัน อันเป็นการกระทำที่เป็นเท็จ กล่าวคือ การกระทำนั้นไม่เป็นความจริง หรือการกระทำนั้นเป็นการน้อ โกงหรือเป็นการการกระทำโดยใช้อุบาย เพื่อประโยชน์ตนในการที่จะไม่ต้องเสียภาษีอากรหรือเสียภาษีน้อยลงตามประมวลรัษฎากร ดังนี้

มาตรา 37 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองแสนบาท

(1) โดยเจตนาแจ้งข้อความเท็จ หรือให้ถ้อยคำเท็จ หรือตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือนำพยานหลักฐานเท็จมาแสดง เพื่อหลีกเลียงการเสียภาษีอากรหรือเพื่อขอคืนภาษีอากรตามลักษณะนี้ หรือ

(2) โดยความเท็จ โดยน้อ โกงหรืออุบาย หรือโดยวิธีการอื่นใดทำนองเดียวกัน หลีกเลียงหรือพยายามหลีกเลียงการเสียภาษีอากรหรือขอคืนภาษีอากรตามลักษณะนี้”

ส่วนความผิดฐานหลีกเลียงภาษีอากรด้วยการไม่ยื่นรายการ คือ การกระทำที่เป็นกรหลีกเลียงภาษีอากรด้วยวิธีการไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้ทำการยื่นตามประเภทเงินได้ของผู้มีเงินได้แต่ละประเภท เช่น เงินได้พึงประเมินทุกประเภทตามแบบ “ภ.ง.ด. 90” เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 มาตรา 40 (1) ตามแบบ “ภ.ง.ด.91” เงินได้ขอชำระภาษีล่วงหน้าตามแบบ “ภ.ง.ด.93” หรือการยื่นครั้งปีสำหรับผู้มีเงินได้พึงประเมินเฉพาะประเภทที่ 5, 6, 7 และ 8 ตามแบบ “ภ.ง.ด.99” ตามประมวลรัษฎากร ดังนี้

มาตรา 37 ทวิ บัญญัติว่า “ความผิดฐานหลีกเลียงภาษีโดยไม่ยื่นรายการ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ความรับผิดทางอาญาทั้งสองฐานตามมาตรา 37 และมาตรา 37 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ไม่มีการบัญญัติหลักเกณฑ์และมาตรการทางกฎหมายโดยการแบ่งประเภทของการทำความผิด และการรับโทษของความผิดไว้ชัดเจนและครอบคลุมสำหรับผู้ที่มีเงินได้จากการทำความผิดความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและการฟอกเงินที่กระทำต่อเด็ก กรณีที่ผู้ประกอบอาชีพสุจริตและกระทำความผิดเกี่ยวกับคดียาเสพติดและการฟอกเงิน ซึ่งทำการยื่นแบบแสดงรายการภาษีและเสีย

ภาษีเฉพาะเงินได้ที่ได้มาจากการประกอบอาชีพสุจริตเท่านั้นแต่ไม่ยื่นแบบแสดงรายการเงินได้ที่ได้รับมาจากกระทำความผิดเกี่ยวกับคดีอาชญากรรมและการฟอกเงินหรือกรณีที่มีการยื่นแบบแสดงรายการภาษีและเสียภาษีเฉพาะเงินได้ที่ได้มาจากการประกอบอาชีพสุจริตและยื่นแบบแสดงรายการเงินได้ที่ได้รับมาจากกระทำความผิดเกี่ยวกับคดีอาชญากรรมและการฟอกเงินแต่พยายามหลีกเลี่ยงหรือหลีกเลี่ยงภาษีอากรด้วยการแสดงเท็จหรือน้อ โกง และกรณีของผู้มีเงินได้จากกระทำความผิดเกี่ยวกับคดีอาชญากรรมและการฟอกเงินซึ่งไม่มีการยื่นแบบแสดงรายการภาษีสำหรับเงินได้ซึ่งได้รับมาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับคดีอาชญากรรมและการฟอกเงินหรือมีการยื่นแบบแสดงรายการภาษีสำหรับเงินได้ซึ่งได้รับมาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับคดีอาชญากรรมและการฟอกเงินแต่พยายามหลีกเลี่ยงหรือหลีกเลี่ยงภาษีอากรด้วยการแสดงเท็จหรือน้อ โกง

เนื่องจากบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ ให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พุทธศักราช 2564 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พุทธศักราช 2542 และพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พุทธศักราช 2481 มิได้มีการกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับอายุความไว้เป็นการเฉพาะจึงต้องนำบทบัญญัติในภาค 1 แห่งประมวลกฎหมายเกี่ยวกับอายุความมาบังคับใช้กับกฎหมายทั้งสามฉบับนี้

ประมวลกฎหมายอาญา³⁶

มาตรา 95 บัญญัติว่า “ในคดีอาญา ถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดดังต่อไปนี้ นับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ

- (1) ยี่สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกยี่สิบปี
- (2) สิบห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าเจ็ดปีแต่ยังไม่ถึงยี่สิบปี
- (3) สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งปีถึงเจ็ดปี
- (4) ห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งเดือนถึงหนึ่งปี
- (5) หนึ่งปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งเดือนลงมาหรือต้องระวางโทษอย่างอื่น”

มาตรา 17 บัญญัติว่า “บทบัญญัติในภาค 1 แห่งประมวลกฎหมายนี้ ให้ใช้ในกรณีแห่งความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย เว้นแต่กฎหมายนั้น ๆ จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น”

³⁶ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2565). *ประมวลกฎหมายอาญา*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.ratchakitcha.soc.go.th.PDF>. [2566, 8 พฤศจิกายน].